

สภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

นางจิรพรรณ รัตนวีระประดิษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-204-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018051

STATE AND PROBLEMS OF USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH
EDUCATION OF HEALTH EDUCATION TEACHERS AT SECONDARY
EDUCATION LEVEL IN THE CURRICULUM DEVELOPMENT PILOT SCHOOLS

Mrs. Jirapun Rattanaveerapardit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-204-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของ
ครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร
โดย นางจิรพรรณ รัตนวิระประดิษฐ์
ภาควิชา พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... *ดร.ถาวร วัชรภักย์* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร.พัชรา กาญจนารัตน์* ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

..... *ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน* อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน)

..... *ดร.ลาวัณย์ สุกกรี* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

..... *ดร.เทพวาทิ หอมสนธิ* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ หอมสนธิ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จิรพรรณ รัตนวิระประดิษฐ์ : สภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร (STATE AND PROBLEMS OF USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH EDUCATION OF HEALTH EDUCATION TEACHERS AT SECONDARY EDUCATION LEVEL IN THE CURRICULUM DEVELOPMENT PILOT SCHOOLS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รัชนี ขวัญบุญจัน, 136 หน้า ISBN 974-581-204-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูสุขศึกษา จำนวน 252 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.08 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมา วิเคราะห์โดยคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรโดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรโดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตามยังพบว่า มีปัญหามากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ คู่มือเอกสารที่ใช้ค้นคว้าในการจัดกิจกรรมการสอน งบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผลการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษาที่เน้นทักษะกระบวนการ

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *Fl N*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Sirayong*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C341929 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD : PROBLEMS/PROCESS SKILLS/HEALTH EDUCATION

JIRAPUN RATTANAVERRAPARDIT : STATE AND PROBLEMS OF USING PROCESS SKILLS IN TEACHING HEALTH EDUCATION OF HEALTH EDUCATION TEACHERS AT SECONDARY EDUCATION LEVEL IN THE CURRICULUM DEVELOPMENT PILOT SCHOOLS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.RAJANEE QUANBOONCHAN, 136 PP. ISBN 974-581-204-8

The purpose of this research was to study the state and problems of using Process Skills in teaching health education of health education teachers at secondary education level in the Curriculum Development Pilot Schools. Two hundred and fifty-two questionnaires were sent to health education teachers, and 227 questionnaires accounted for 90.08 percent were returned. The data were analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations.

The results of this study were as follows:

1. The state of using process skills in teaching health education of health education teachers at the secondary education level in The Curriculum Development Pilot Schools, both in the overall and specific aspects, were at the high level.

2. The problems of using process skills in teaching health education of health education teachers at the secondary education level in The Curriculum Development Pilot Schools, both in the overall and specific aspects, were at the low level. However, there were problems at the high level in the organization of instruction activities using the process skills, textbooks and materials used in organizing instruction activities, budget in supporting the instruction, supervision of the instruction and the organization of extra curriculum, activities in health education emphasizing the Process skills.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต *JK*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *จ.ว.บ.ช.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์รัชนี้ ขวัญบุญจัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องด้วยดีโดยตลอด ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้กรุณาตรวจแก้ไขและเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ครุสุศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลในการวิจัย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมสามัญศึกษา ศูนย์พัฒนาหลักสูตร สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่ได้ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้านในการ ดำเนินการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ยังได้รับการช่วยเหลือจากอาจารย์เพ็ญจันทร์ เทพบุรณะ อาจารย์ วันชัย บุญรอด อาจารย์ภักตร์นิมล เสนีย์ คุณสุจิพร วิจารณ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ตลอดมาด้วยดี และสำหรับผู้ที่เป็นกำลังใจให้ความรักความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา คือ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง อาจารย์บุญชัย ด.ญ.จรัสพร ด.ช. ชัชพงศ์ รัตนวิระประดิษฐ์ และเพื่อน ๆ ทุกท่าน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากผู้ที่เกี่ยวข้องมาแล้ว และขอขอบ พระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบรำลึกในพระคุณของคุณพ่อเชื้อ คุณแม่ประไพ มาแก้ว และ ขออุทิศคุณความดีทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ให้แก่ท่านทั้งสองที่ได้ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการศึกษามาโดยตลอด

จิรพรรณ รัตนวิระประดิษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	100
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก	105
ภาคผนวก ข	107
ภาคผนวก ค	114
ภาคผนวก ง	120
ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละ ของข้อมูลครูสุศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอก ระดับชั้นที่สอน รายวิชาที่สอน ประสบการณ์สอน และหน้าที่พิเศษ	55
2	จำนวนและค่าร้อยละการสอนสุศึกษาโดยใช้ทักษะกระบวนการ ของครูสุศึกษา	59
3	จำนวนและค่าร้อยละ ของการนิเทศและความต้องการการนิเทศ การเรียนการสอนสุศึกษาที่ใช้ทักษะกระบวนการของครูสุศึกษา	62
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการวางแผนการสอน	65
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	67
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการใช้สื่อการสอน	69
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสิ่งที่ประเมิน	70
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในวิธีการประเมินผลที่ใช้.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร.....	74
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้ ทักษะกระบวนการ	76
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการใช้ทักษะกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	78
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษา	82
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการ ในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร	84